

INFÀNCIA I MITJANS DE COMUNICACIÓ

Recomanacions per al tractament de la infància en els mitjans de comunicació

INFÀNCIA I MITJANS DE COMUNICACIÓ

Recomanacions per al tractament de la infància
en els mitjans de comunicació

Save the Children és l'organització independent més important a nivell mundial per a la promoció i la defensa dels drets de la infància. Compta amb organitzacions nacionals en 28 països, i està present en més de 100 a través de diversos programes d'ajuda. Lluitem pels drets de la infància, i oferim a xiquets i xiquetes de tot el món millores perdurables en la seua qualitat de vida.

UNICEF és l'agència de Nacions Unides que té com a objectiu garantir el compliment dels drets de la infància. La Convenció sobre els Drets del Xiquet és la llei fonamental sobre la que basa tot el seu treball. UNICEF cerca la transformació social i per aixó compromet en el seu treball a tots aquells sectors socials que poden contribuir amb el desenrotllament del seu objectiu. UNICEF treballa sobre el terreny en més de 150 països i territoris per assolir el compliment dels drets de la infància.

Primera edició: 2010

© D'aquesta edició: els autors, Save the Children y UNICEF

Il·lustració de portada: Carolina Ibarra Talaverana (10 anys)

Tots els drets d'aquesta publicació estan reservats; no obstant això, pot ser reproduïda per qualsevol mètode sense prèvia autorització i sense necessitat d'abonar quantitat alguna per a fins educatives i sense ànim de lucre. Per a la seua reproducció sota qualsevol altra circumstància, és necessari obtenir prèviament el consentiment per escrit de l'editor, podent a més estar subjecte al pagament d'una quota.

Coordinació de la publicació: Rodrigo Hernández Primo, Pepa Horno Goicoechea y Marlene Perkins Pérez

Autors: Rodrigo Hernández Primo y Marlene Perkins Pérez

Autors de les imatges: Carolina Ibarra Talaverana (10 anys), Carla Pinto Colque (10 anys), Sara Pocuabe Medrano (10 anys), Patricia Piuca Pérez (10 anys)

Maquetació y traducció: Álvaro Menéndez Granda

Impressió: Marí Montañana Gráficas, S.L.

Índex

Introducció	4
Anàlisi de la situació	6
Com informar sobre els xiquets i xiquetes respectant els seus drets.	
Recomanacions bàsiques	16
1. Respectar el principi d'universalitat dels drets dels xiquets i xiquetes	16
2. Prioritzar sempre l'interés superior del xiquet a l'hora de prendre decisions	18
3. Garantir l'exactitud i contextualització adequada dels continguts de les notícies sobre infància	20
4. Protegir la imatge i la identitat dels xiquets i xiquetes	22
5. Comprovar de forma especialment rigorosa la fiabilitat de les fonts	24
6. Garantir el dret a la participació dels xiquets i xiquetes en els mitjans de comunicació	26
7. Promoure el rol dels mitjans de comunicació com a agent de sensibilització social	28
8. Garantir la protecció dels xiquets i xiquetes en els mitjans de comunicació	30
Notes	32
Annexes de recursos online	34
Bibliografia	36

Introducció

Save the Children d'Espanya i UNICEF-Comité Espanyol treballen per la divulgació, defensa, protecció i promoció dels drets dels xiquets i xiquetes. El nostre marc d'acció és la Convenció sobre els Drets del Xiquet (CDX), aprovada per les Nacions Unides l'any 1989 i ratificada per Espanya l'any 1990¹.

Els mitjans de comunicació són un dels agents clau per a assolir la sensibilització de la societat valenciana sobre els drets dels xiquets i xiquetes i, també, per a aportar elements d'anàlisi i denúncia per al ple compliment d'ests drets. Així s'arreplega en el Repte d'Oslo, adoptat en ocasió del desé aniversari de la Convenció i que indica la importància de la relació entre el respecte dels drets de la infància i el paper dels mitjans de comunicació².

Per tot això, Save the Children i UNICEF, amb el suport de la Generalitat Valenciana, van decidir fer un projecte específic de sensibilització centrat en els professionals dels mitjans de comunicació a causa del gran potencial multiplicador que tenen com a agents de canvi social. La publicació que presentem hui és un dels resultats d'este projecte i aspira a proporcionar elements i recursos de referència útils per als professionals dels mitjans de comunicació a l'hora d'incorporar adequadament un enfocament de drets del xiquet al quefer diari, tal com s'arreplega, a més, en el Pla estratègic nacional d'infància i d'adolescència 2006-2009³, elaborat per l'Estat espanyol, i com recomana el Comité dels Drets del Xiquet. Així es contribuïx a un canvi de mentalitat col•lectiva sobre la infància⁴.

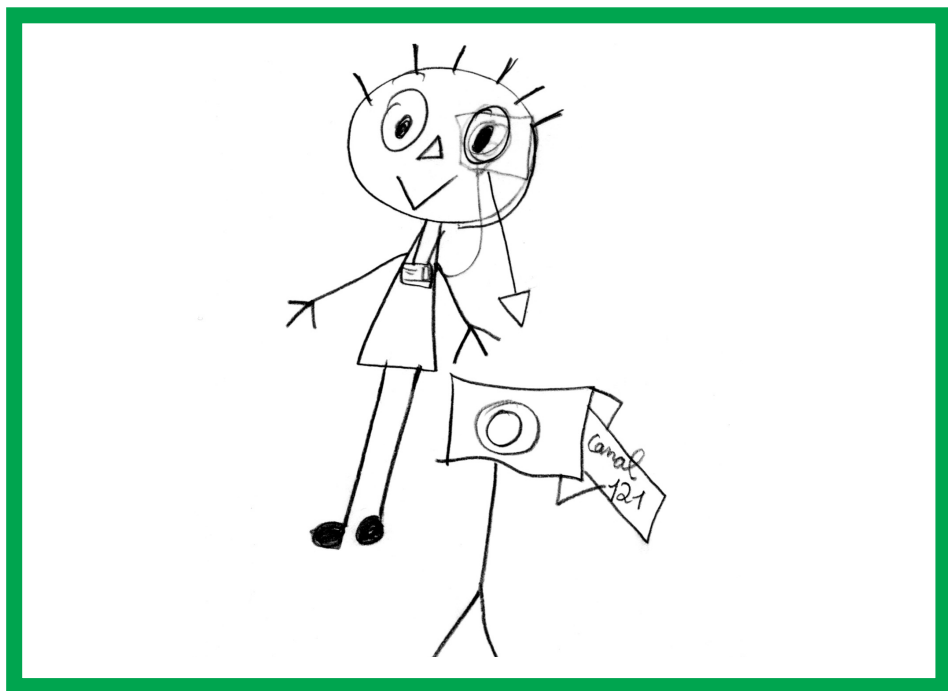
Este informe mostra en primer lloc els resultats del procés de consulta participativa que vam portar a terme amb diversos professionals de mitjans de comunicació i professorat de ciències de la informació de la Comunitat Valenciana, amb l'objectiu de detectar les necessitats professionals quant a drets d'infància. Esta consulta tenia la finalitat d'orientar el contingut i el format d'esta publicació i, així, maximitzar-ne la utilitat pràctica.

En segon lloc, presentem una llista de huit recomanacions fonamentals per a professionals dels mitjans de comunicació. Cada recomanació inclou una explicació més extensa sobre la importància que té i propostes concretes d'aplicació en l'àmbit professional.

Finalment, s'hi adjunta una sèrie de recursos addicionals com ara bibliografia, recursos en línia, codis deontològics i d'autoregulació i documents addicionals útils per a periodistes.

Esta publicació, amb l'aportació d'elements específics a fi de promoure un enfocament basat en els drets dels xiquets i xiquetes en els mitjans de comunicació, aspira a complementar la tasca ja feta a través dels diversos codis deontològics i d'autoregulació o iniciatives similars de l'àmbit periodístic i dels mitjans de comunicació.

Save the Children i UNICEF-Comité Espanyol esperem que l'esforç fet pugua proporcionar eines útils per al quefer diari dels professionals dels mitjans de comunicació, sense els quals la nostra acció de promoció dels drets del xiquet reconeguts en la Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets del Xiquet no pot assolir-se.

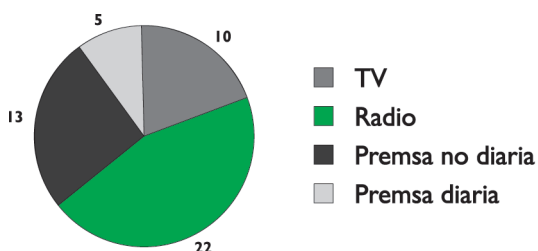

Carolina Ibarra Talaverana (10 anys)

Anàlisi de la situació

Quins coneixements tenen els professionals de la comunicació sobre els drets de la infància? Què necessiten per a tractar les notícies relacionades amb xiquets i xiquetes de manera adequada? Què hauria d'incloure un manual com este perquè fóra útil als destinataris?

La resposta a estes preguntes és fonamental a l'hora de mamprendre una publicació com esta. És per això que des de Save the Children i UNICEF hem dut a terme un ample procés de consulta participativa en què hem establert un diàleg amb 50 professionals de mitjans de comunicació en l'àmbit de la Comunitat Valenciana. Els participants treballen en mitjans escrits, ràdio i televisió, i ocupen tota classe de llocs professionals.

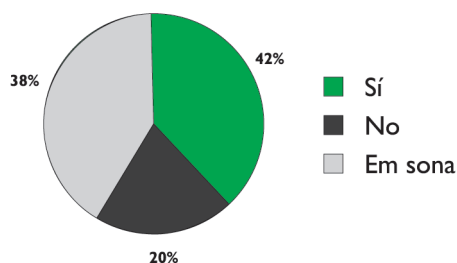
En paral•lel a este procés també es va fer una consulta més reduïda entre professorat de facultats valencianes de ciències de la informació, amb l'objectiu d'arreglar informació sobre la formació universitària que reben els professionals dels mitjans de comunicació en matèria de tractament informatiu de la infància.

A continuació oferim una síntesi de les dades més importants que ha revelat esta consulta.

Convenció sobre els Drets del Xiquet

Este document clau aprovat l'any 1989 és bastant conegut entre els consultats, concretament per un 42%. El 38% n'ha sentit a parlar, però sense molta concreció. Per tant, sembla haver-hi una certa difusió de l'existència de la Convenció, però no un coneixement més concret sobre el contingut i significat.

Coneixes la Convenció sobre els Drets del Xiquet de 1989?

La Convenció sobre els Drets del Xiquet de les Nacions Unides (1989) conté tots els drets humans civils, polítics, econòmics, socials i culturals dels xiquets i xiquetes. La Convenció recalca que els xiquets i xiquetes són subjectes de drets i que estos drets inclouen tots els aspectes de la vida. La Convenció s'aplica a tots els éssers humans menors de 18 anys. La Convenció sobre els Drets del Xiquet ha sigut ratificada per tots els estats llevat dels Estats Units d'Amèrica i Somàlia. Als països on ha sigut ratificat té força jurídica, cosa que significa que són d'obligat compliment legal.

Les arrels de la Convenció es remunten a l'any 1924, quan la Lliga de Nacions va adoptar la Declaració dels Drets del Xiquet, elaborada per Eglantyne Jebb, la fundadora de Save the Children. L'any 1948 la Declaració Universal de Drets Humans va reconèixer la «naturalesa especial de la infantesa i de la maternitat», i l'any 1959 les Nacions Unides van adoptar una Declaració sobre els Drets del Xiquet. És veritat que altres tractats de drets humans també es referixen als xiquets i xiquetes i que totes les disposicions s'apliquen als xiquets i xiquetes; no obstant això, el sentiment general era que els xiquets i xiquetes necessitaven una convenció separada, específica i una definició més clara sobre la con-

dició legal de xiquet i xiqueta segons el dret internacional. Després d'un procés d'elaboració que va durar deu anys, les Nacions Unides van adoptar la Convenció sobre els Drets del Xiquet el 20 de novembre de 1989.

La Convenció dels Drets del Xiquet té 54 articles agrupats en quatre categories:

- Drets de Supervivència: dret a la vida, satisfacció de les necessitats bàsiques com ara nutrició, servicis de salut, sanejament i nivell de vida adequat.
- Drets de Protecció: inclouen els drets que garantixen la protecció de la infància contra qualsevol situació d'abús.
- Drets de Desenvolupament: inclouen els drets en què l'objectiu principal és assegurar el ple desenvolupament de les potencialitats del xiquet i la xiqueta, tant físiques, com intel·lectuals, emocionals i psicològiques.
- Drets de Participació: estableixen l'obligació d'oferir als xiquets, xiquetes i joves oportunitats per a expressar l'opinió amb llibertat, ser escoltats i participar en totes les qüestions que els afecten.

i s'articula segons quatre principis generals:

- No Discriminació: estos drets s'han d'aplicar a tots els xiquets, xiquetes i joves sense cap distinció, independentment de la raça, del color, el sexe, l'idioma o qualsevol altra condició.
- Supervivència i Desenvolupament: tots els xiquets, xiquetes i joves tenen dret a la vida i l'estat n'ha de protegir la supervivència i el desenvolupament.
- Interés Superior del Xiquet: en qualsevol circumstància o presa de decisions s'ha de tindre en compte com a criteri de decisió prioritari allò que siga millor per als xiquets, xiquetes i joves.
- Participació: tots els xiquets, xiquetes i joves tenen dret a participar en totes les àrees que els afecten i a ser escoltats.

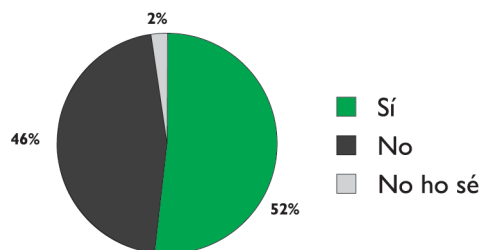
A causa de l'aprovació de la Convenció es va establir el Comitè dels Drets del Xiquet, com a òrgan de les Nacions Unides de vigilància i seguiment del compliment de la Convenció sobre els Drets del Xiquet en tots els països que l'han ratificat, entre els quals hi ha Espanya. El Comitè elabora informes periòdics que identifiquen els drets més vulnerats en cada país i fa recomanacions sobre la qüestió.

Drets d'infància i d'adults

Preguntats sobre si els xiquets i xiquetes tenen els mateixos drets que els adults, les respostes van ser divergents. El 52% va opinar que sí que tenen els mateixos drets, i el 46% va opinar que no.

Les entrevistes amb els participants en la consulta van revelar que esta divisió en la resposta ocorre per la confusió imperant sobre si els drets dels xiquets i xiquetes són els mateixos que els dels adults, com també la raó per la qual no ho són, en cas d'haver respost que no ho eren: no hi ha una idea clara sobre si tenen més o menys drets que els adults.

Creus que els xiquets i xiquetes tenen els mateixos drets que els adults?

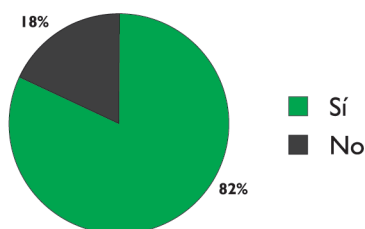
Els xiquets i xiquetes tenen els mateixos drets que els adults. Els dos grups tenen tots els drets fonamentals universalment reconeguts i, per eixe motiu, tant xiquets i xiquetes com adults són subjectes de drets. La diferència està en el fet que els xiquets i xiquetes, per les característiques que tenen, poden trobar-se en una situació de més vulnerabilitat. Això implica que, perquè els drets que se'ls reconeixen siguen efectius, necessiten de la societat un grau més alt d'atenció i de protecció. A fi d'aconseguir-ho la Convenció sobre els Drets del Xiquet de les Nacions Unides estableix que els estats són garants del compliment dels drets dels xiquets i xiquetes i que la condició que tenen, d'especial vulnerabilitat, siga tinguda en compte en el moment de reconèixer estos drets i de fer-los efectius.

Així mateix, cal tindre en compte que alguns dels drets dels xiquets i xiquetes, tot i ser inherents a la seua condició de persona, es van exercint de manera progressiva. Ens referim fonamentalment al dret de participació, que es va exercint a mesura que el grau de maduresa del xiquet o xiqueta avança.

La protecció de la imatge

Este és l'aspecte de la protecció dels xiquets i xiquetes en els mitjans de comunicació més conegut i sobre el qual hi ha més claredat. El 82% dels professionals participants tenen un coneixement clar de les implicacions de la Llei de Protecció del Menor sobre la protecció de la imatge del xiquet o xiqueta en els mitjans de comunicació.

Coneixes la Llei de Protecció del Menor i les seues implicacions en la difusió i ús de imatges en els mitjans de comunicació?

Altres codis

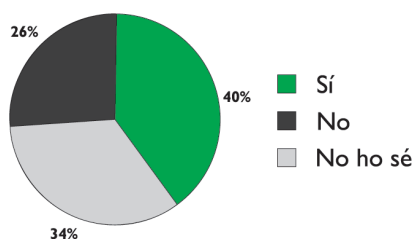
Es van arrebregar dades sobre la constància que els professionals tenien sobre l'existència d'altres codis i reglaments sobre el tractament informatiu de la infància, a banda de la Llei del Menor. Un 38% no en coneixia cap altre, mentre que el 62% sí que coneixia altres documents. Es van esmentar principalment Com informar sobre infància i violència, del Centre Reina Sofia, i el text Mans Menudes, de la Unió de Periodistes Valencians.

Hi ha molts documents a banda dels esmentats que també són útils per a l'elaboració de notícies relacionades amb la infància. En l'annex d'esta publicació es proporciona una llista comentada d'estos recursos.

Els llibres d'estil

Es va preguntar als participants sobre els llibres d'estil o les normatives editorials dels mitjans de comunicació respectius a fi de saber si estos textos inclouen normes o eines per a tractar qüestions relacionades amb els Drets Humans. No hi ha una norma general. En molts casos (40%) sí que hi ha directrius concretes, però el 60% o bé no ho sabia o no disposa d'esta classe de normes.

En el llibre d'estil o directrius del mitjà de comunicació en el que treballes, s'inclou informació per al correcte tractament de temes relacionats amb drets humans (al informar sobre gènere, immigració, minories...)?

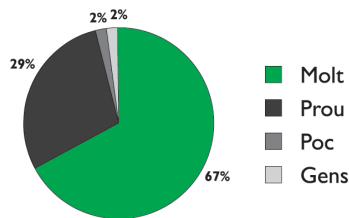
Directrius específiques per a la infància

Malgrat que els llibres d'estil de cada mitjà de comunicació no semblen una eina útil per als professionals per a tractar qüestions de Drets Humans, la percepció és que els mitjans de comunicació sí que tenen normes específiques a l'hora de tractar qüestions d'infància, encara que no siguen formals o escrites, ja que el 82% així ho manifesta. Estes normes es concreten fonamentalment en la cura en la imatge i les declaracions dels xiquets i xiquetes, segons el que es disposa en la Llei de Protecció del Menor, llei que, com ja hem vist més amunt, és la normativa més coneguda.

La influència dels mitjans

És important conèixer l'opinió dels mateixos professionals de la comunicació sobre el poder i la influència que tenen els mitjans a l'hora de formar les opinions i percepcions socials. La majoria dels participants té gran confiança en eixa capacitat d'influència (el 67%). Però és interessant que el 29% opine que eixa influència, que és bastant, existix però no és determinant, mentre que un 4% creu que els mitjans no tenen gens d'influència en l'opinió pública.

En quina mesura creus que el tractament que els mitjans decidixen donar a una determinada notícia influeix en la percepció que la societat té de eixa realitat?

Tractament especial de notícies sobre la infància

El 80% dels consultats, en la pràctica professional, consideren que sí que apliquen un enfocament o criteri específic quan tracten temes d'infància, més enllà de les normes que puga haver-hi o no en el seu mitjà de comunicació. Heus ací què diuen sobre esta qüestió: més sensibilitat, respecte i, de nou, protecció de la identitat i la imatge. El 20% dels consultats considera que no aplica cap criteri especial en qüestions d'infància.

L'enfocament de drets

Preguntem als participants en la consulta si coneixien o estarien interessats a conèixer l'enfocament de drets, una eina que pot ser-los útil per a garantir la inclusió de la perspectiva de drets d'infància en el quefer professional. La resposta va ser molt clara: el 86% no coneixia esta eina i el 94% sí que tenia interès a conèixer-la.

Amb enfocament de dret ens referim a una visió amb la qual ens acostem als xiquets i xiquetes com a persones que tenen uns certs drets inherents a la condició d'éssers humans, igual que els adults, drets que són, pel caràcter jurídic que tenen, d'obligat compliment.

En este sentit l'enfocament de drets del xiquet possibilita que les accions de les institucions i, entre d'altres, dels mitjans de comunicació a l'hora d'informar sobre els xiquets i xiquetes, no hagen de considerar-se només una obligació moral, sinó legal, del compliment del quals se'ls pot avaluar. Així doncs, és amb esta visió que la publicació que teniu a les mans es proposa orientar els processos d'elaboració de notícies o d'informació sobre els xiquets i xiquetes perquè puguen ser respectuoses amb els articles de la Convenció sobre els Drets del Xiquet de les Nacions Unides i, per tant, siguen respectuoses amb els drets dels xiquets i xiquetes.

El primer element a què ens du un enfocament de drets del xiquet es concreta en l'assumpció de que els xiquets i xiquetes deuen ser tractats pels mitjans de comunicació no només com a persones amb necessitats que han de ser assistides, sinó com a subjectes titulars de drets universals. Esta perspectiva afavorix, a més, la relació interactiva que hi ha entre drets, democràcia i ciutadania i la rellevància que tenen per a establir les bases d'una societat més justa, equitativa i inclusiva.

L'enfocament de drets es fonamenta en els principis d'universalitat, igualtat i no discriminació, d'on es desprén que les accions preferents han de dirigir-se als grups en situació de vulnerabilitat o d'exclusió social. Així, si els mitjans de comunicació adopten un enfocament informatiu basat en els drets dels xiquets i xiquetes, poden contribuir activament a facilitar-ne el compliment efectiu.

Formació universitària específica

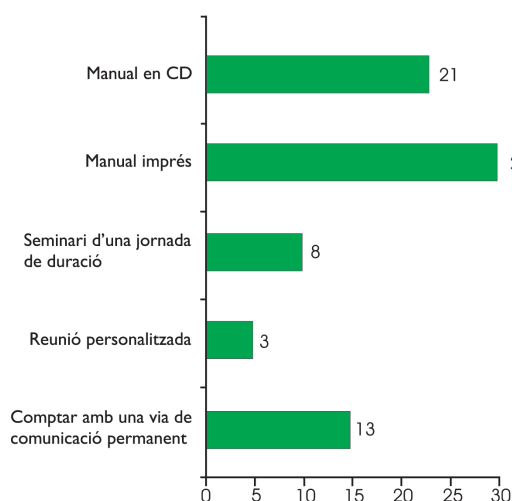
La consulta a professors universitaris de Ciències de la Informació en el context valencià ha revelat que la formació oficial reglada inclou continguts sobre com cal informar sobre la infància, vinculats a la protecció de la imatge i la identitat, però no des d'un enfocament basat en els drets del xiquet. Les persones consultades suplixen generalment esta manca a títol personal en les seues assignatures, i la majoria considera que seria útil que eixos continguts formaren part del currículum oficial.

Format de materials

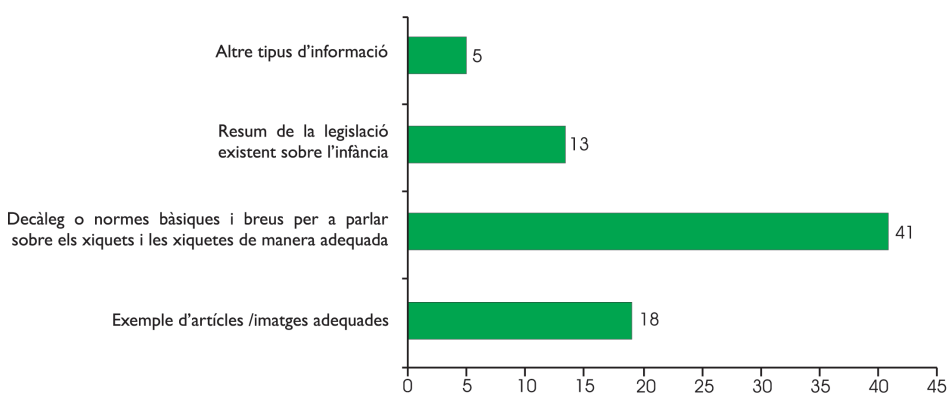
A fi de valorar la millor manera de transmetre nous coneixements sobre l'enfocament de drets d'infància, vam preguntar als participants quins format preferirien per a este projecte, i també la informació que considerarien més útil.

El manual imprès va ser el més votat, seguit pel format electrònic en CD. Respecte al contingut, un decàleg amb normes senzilles i breus va ser el format més valorat.

Quin format o suport preferiries per a disposar d'aquestos recursos?

Quin material preferiries utilitzar per a conèixer i saber aplicar l'enfocament de drets en el tractament informatiu de l'infància?

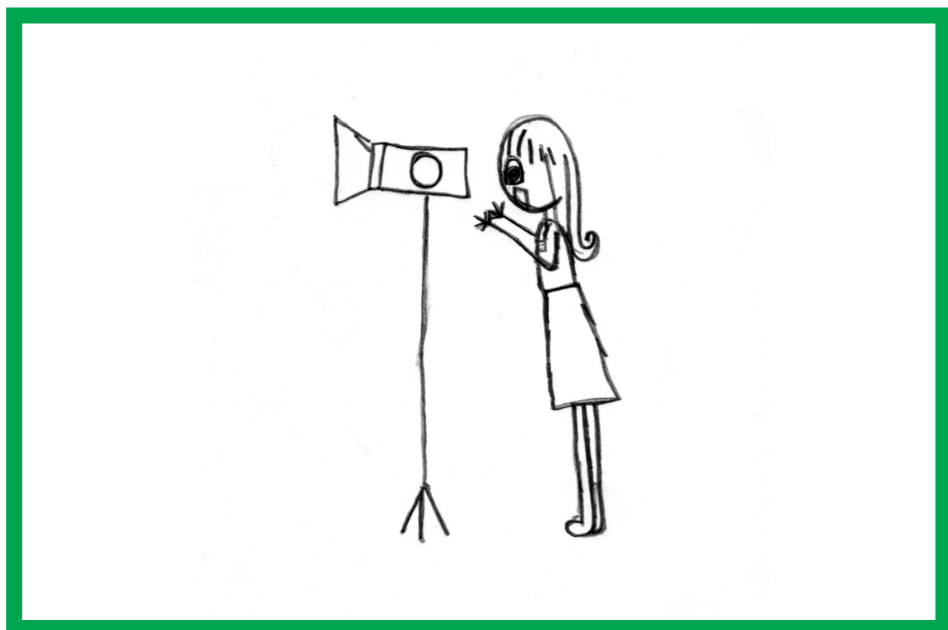

Conclusions del anàlisi

Tots les dades que emanen de la consulta participativa contribueixen a mostrar un panorama concret: malgrat que molts consultats coneixen l'existència de la Convenció sobre els Drets del Xiquet, no tenen un coneixement suficient del contingut i de les implicacions. Encara que sembla haver-hi consens en el fet que els xiquets i xiquetes han de tractar-se amb més sensibilitat i de manera diferenciada, això no es concreta en criteris específics. L'única cosa que hi ha amb claredat és la protecció de la imatge que, com veurem en el capítol següent, no és més que una part de la protecció dels drets de la infància en els mitjans de comunicació. Així mateix, hi ha una gran receptivitat cap a instruments que faciliten esta tasca.

Respecte a la formació universitària que reben els periodistes, el professorat consultat coincideix a identificar la manca d'estos continguts en els plans d'estudis, de manera que la inclusió d'eixa formació pot assenyalar-se com una mesura clau que proporcionaria una base sòlida per a informar sobre la infància de manera sistemàtica a tots els futurs professionals.

A continuació intentarem donar resposta tant a les llacunes identificades com a la receptivitat mostrada pels professionals.

Patricia Piuca Pérez (10 anys)

Com informar sobre els xiquets i les xiquetes respectant els seus drets:

Recomanacions bàsiques

I. Respectar el principi d'universalitat dels drets dels xiquets i xiquetes

Convenció sobre els Drets del Xiquet, Article 2:

“Els estats membres han de respectar els drets enunciats en esta Convenció i assegurar-los a tots els xiquets i xiquetes sota la seua jurisdicció sense cap classe de discriminació, independentment de la raça, el color, el sexe, la llengua, la religió, l'opinió política o d'altra mena, l'origen nacional, ètnic o social, la posició econòmica, la incapacitat física, el naixement o qualsevol altra condició del xiquet, dels pares o dels tutors legals.”⁵

Com estableix l'article 2 de la Convenció sobre els Drets del Xiquet de les Nacions Unides, tots els xiquets han de ser tractats amb el mateix criteri de respecte als drets universals, independentment de qualsevol circumstància.

Per tant, independentment de les circumstàncies de la notícia, per damunt de tot, els xiquets o xiquetes s'han de presentar com els xiquets i xiquetes que són. A vegades ocorre que determinats aspectes de la notícia caracteritzen marcadament el xiquet o xiqueta (com per exemple la nacionalitat, la situació familiar o legal, que siga un xiquet soldat, un escolar, un presumpte agressor, una víctima d'abusos o de qualsevol classe de violència, un refugiat, un esportista o actor menor d'edat, un xiquet del carrer, etc.), i releguen a un segon pla el fet que es tracte d'un xiquet o xiqueta.

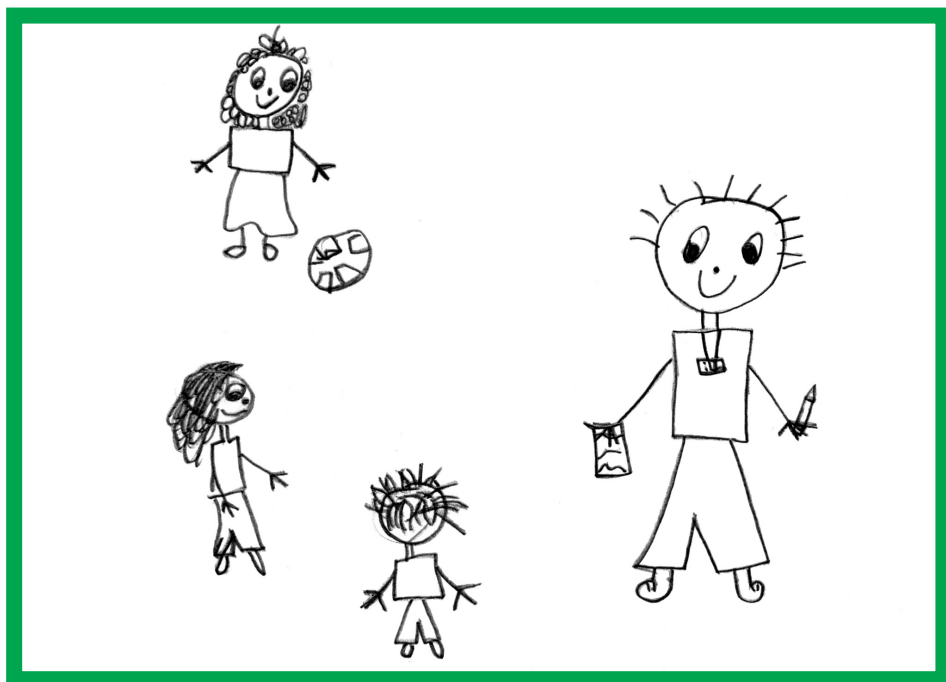
Quan el xiquet o la xiqueta es visualitza com a tal, per damunt de les altres circumstàncies que definixen el seu context vital i identitari i reconeixent la igualtat en drets de tots els xiquets i xiquetes, s'assolix transmetre esta visió

en les informacions difoses en els mitjans i es fa un pas important cap a l'enfocament adequat de les seues circumstàncies o context.

Per exemple, quan es tracta una notícia sobre xiquets soldat hem d'aplicar la mateixa protecció de drets que donaríem a qualsevol altre xiquet o xiqueta: per damunt de tot és un xiquet o xiqueta, els drets fonamentals del qual a sobreviure, a ser protegit, a rebre educació i tindre una família, i també a no ser obligat a combatre en conflictes armats són molt greument vulnerats. Com veiem, esta perspectiva també forma part de la notícia i ens oferix la clau per a enfocar-la adequadament, des de la protecció dels drets del xiquet per damunt d'altres consideracions i en qualsevol situació.

Este criteri implica:

- **Mostrar al xiquet o a la xiqueta com a tal en la notícia, més enllà de les circumstàncies i del país on viu.**
- **Tant com siga possible, fer el mateix tractament als xiquets i xiquetes en les notícies relatives a qualsevol part del món.**

Sara Pocube Medrano (10 anys)

2. A l'hora de prendre decisions, prioritzar sempre l'interés superior del xiquet

Convenció dels Drets del Xiquet, Article 3:

“En totes les accions que concernixen el xiquet, tant si són portades a terme per institucions de benestar social públiques o privades, tribunals de justícia, autoritats administratives o cossos legislatius, la consideració principal ha de ser l'interés primordial del xiquet.”⁶

Un dels principis rectors que conté la Convenció sobre els Drets del Xiquet és l'interés superior del xiquet. Este principi implica que en qualsevol decisió que pugua afectar els xiquets i xiquetes ha de prevaldre, per damunt de qualsevol altre criteri, allò que siga millor per al xiquet o xiqueta, tal com s'indica en Un món apropiat per als xiquets⁷.

Aplicant este criteri a la pràctica informativa, recomanem que a l'hora de seleccionar qüestions relacionades amb la infància, com també a l'hora d'enfocar la informació o de parlar amb un xiquet o xiqueta o sobre un xiquet o xiqueta en concret, es considere la variable de l'interés superior del menor a fi de decidir si un contingut és apte per a difondre's com a notícia.

Perquè este criteri siga efectiu cal tindre en compte que l'interés superior del xiquet és un criteri que, encara que deixa espais de discrecionalitat, no ha de ser considerat en abstracte. Cal que el xiquet o xiqueta siga considerat com un subjecte independent i, així mateix, s'ha de tindre en compte el seu context personal.

En el cas de les qüestions en què hi haja relació amb xiquets i xiquetes, a més dels criteris de pertinència o d'interés de la notícia, és important valorar la situació sempre segons la maner com pot afectar sobre el xiquet o xiqueta, tant per a decidir la publicació o no de la notícia com a l'hora de delimitar el contingut de la notícia publicada. No sols en termes immediats de risc de violència o conseqüències adverses (casos de maltractament, violència escolar, menors en situació de risc d'exclusió social, refugiats o xiquets soldat) que pugua comportar per al xiquet o la xiqueta la publicació de la notícia, sinó també a fi de determinar si el xiquet o la xiqueta protagonista de la notícia és caracteritzat de manera que se'n condiciona el present o el futur. Per exemple, la difusió de la situació econòmica de la família, la malaltia o el procediment penal propi o de familiars poden condicionar de manera activa el

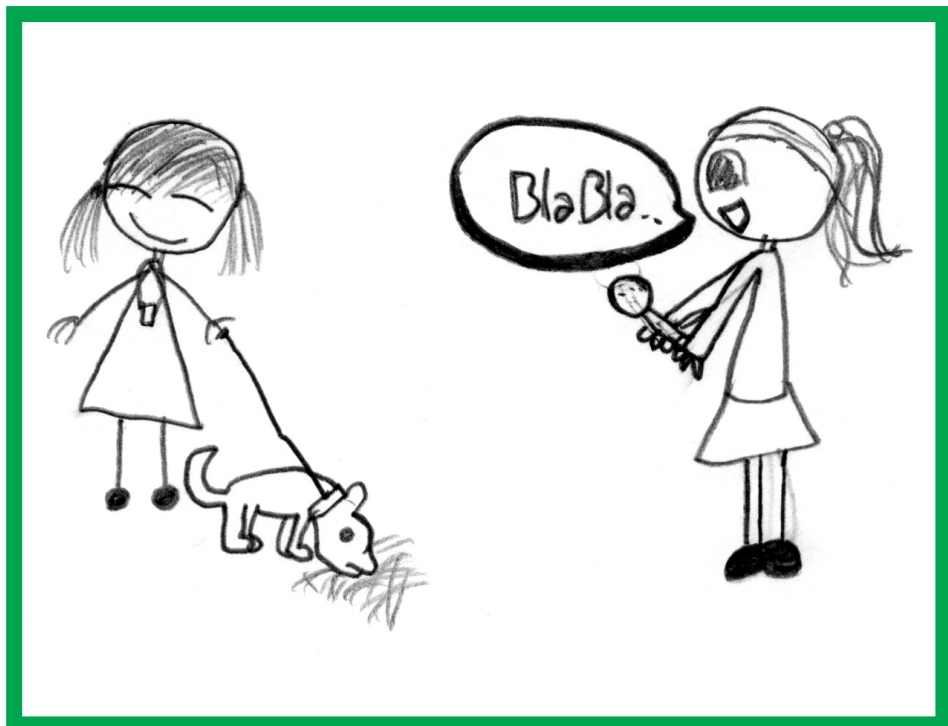
present d'eixe xiquet o xiqueta i, a més, també pot tindre implicacions per a la seua vida molts anys després i poden ser, a banda d'un risc, una vulneració de la intimitat sense el consentiment del xiquet o xiqueta.

Com hem descrit en el punt anterior, totes estes consideracions són d'aplicació general: per a qualsevol xiquet o xiqueta en qualsevol país i situació.

Una de les mesures per a mirar per l'interés superior del xiquet és la protecció de la imatge i la identitat. Este aspecte s'explica més àmpliament en la quarta recomanació d'esta publicació.

Esta recomanació implica:

- **Anteposar l'interés superior del xiquet a qualsevol altre criteri a l'hora de decidir la publicació o no d'una notícia.**
- **Anteposar l'interés superior del xiquet a qualsevol altre criteri a fi de delimitar el contingut de les notícies publicades.**

Carla Pinto Colque (10 anys)

3. Garantir l'exactitud i contextualització adequada dels continguts de les notícies sobre la infància

Convenció sobre els Drets del Xiquet, Article 2:

“Els estats membres han de prendre totes les mesures adequades a fi d'assegurar que el xiquet estiga protegit contra tota classe de discriminació o càstig per causa de la seua condició, les activitats, les opinions expressades o de les creences dels pares, tutors legals o familiars.”⁸

Un dels riscos de la pràctica periodística és que els xiquets i xiquetes apareguen caracteritzats per atributs o circumstàncies que no tenen en compte el fet que són xiquets i xiquetes, que no es proporcione el context de la situació o que es caiga en estereotips a l'hora d'enfocar la notícia. Per exemple, en casos de conductes socials negatives: quan es parla de violència domèstica, escolar o de carrer; consum d'alcohol, tabac, drogues o absentisme escolar; i els protagonistes d'eixa informació són xiquets i xiquetes (com a grup o en casos individuals), sol caracteritzar-se de manera negativa tot el col·lectiu dels xiquets i xiquetes; se'ls fa responsables d'eixes situacions, s'alimenten estereotips negatius de la infància actual sense explicar les causes subjacents d'eixos problemes ni el context global de la infància que permetria veure estos problemes en el context de realitats minoritàries.

També és freqüent la caracterització de xiquets i xiquetes sobre la base d'una única característica de la seua identitat o circumstàncies, la qual cosa pot comportar la doble discriminació de fer invisible el seu context i els drets com a xiquet o xiqueta. Per exemple, quan es parla dels xiquets o xiquetes com a emigrants, delinqüents d'una determinada nacionalitat o ètnia, amb una discapacitat determinada, etc. Este tractament de les notícies crea estereotips i eludix una explicació més completa del contingut de la notícia.

Així mateix, si parlem de xiquets o xiquetes estrangers en situació irregular a Espanya, podem evitar estereotips reflexionant sobre la situació dels seus drets com a xiquets i xiquetes i contextualitzar les causes que produeixen esta situació a l'origen. Així, els mostrem com a xiquets i xiquetes, abans de res, que hem de protegir de qualsevol forma de discriminació, i incidim sobre els fenòmens de fons que afecten la infància.

Sovint este ús d'estereotips provoca una visió esbiaixada de la notícia en la qual es destaquen aspectes cridaners i descontextualitzats a fi d'aconseguir més impacte en el públic, i es deixa en un segon pla l'explicació del context o l'interés informatiu de la notícia. En el cas de les notícies referides a la infància, això pot provocar situacions de risc per als drets dels xiquets i xiquetes representats; se'n pot distorsionar la imatge, la identitat o discriminar-los per nacionalitat, condicions econòmiques, etc. a més de contribuir a mantindre estereotips socials negatius sobre la infància.

Els professionals dels mitjans poden tindre un paper rellevant en este aspecte perquè poden crear consciència social sobre la responsabilitat de tots els agents socials, també els mitjans de comunicació, sobre la infància i contribuir a una visió ajustada a la realitat de la infància com a col·lectiu.

Este criteri implica:

- **Contextualitzar adequadament la informació sobre la infància des de la perspectiva dels drets dels xiquets i xiquetes implicats.**
- **Evitar els estereotips sobre la infància com a col·lectiu i sobre determinats col·lectius de xiquets o xiquetes.**
- **Tractar qualsevol xiquet o xiqueta implicat en una notícia, sobretot i abans de res, com a xiquet o xiqueta que és, siga quina siga la raó per la qual es considera motiu de notícia.**
- **Evitar tota classe de sensacionalisme en el tractament dels continguts referents a la infància.**

4. Protegir la imatge i la identitat dels xiquets i xiquetes

Convenció sobre els Drets del Xiquet, Article 16:

*“Cap xiquet no pot ser subjecte d’interferències arbitràries o il·legals en la seua vida privada, la seua família, domicili o correspondència, ni d’atacs il·legals al seu honor i reputació”.*⁹

Llei Orgànica 1/1996, de Protecció Jurídica del Menor, Art. 4:

*“Els menors tenen dret a l’honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge. Este dret comprén també la inviolabilitat del domicili familiar i de la correspondència, com també el secret de les comunicacions” i afig que “es considera intromissió il·legítima en el dret a l’honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge del menor, qualsevol ús de la seua imatge o del seu nom en els mitjans de comunicació que pugua implicar pèrdua de l’honor o reputació, o que siga contrària als seus interessos, fins i tot si hi ha consentiment del menor o dels representants legals.”*¹⁰

Els mitjans de comunicació tenen l’obligació de protegir la imatge i la identitat dels xiquets i xiquetes, no només pels riscos que pot comportar per a ells, sinó també pel respecte a la seua identitat. Esta protecció s’inclou en l’article 16 de la Convenció sobre els Drets del Xiquet, en l’article 20 de la Constitució Espanyola, i en la legislació de protecció de la infància esmentada més amunt.

Per tant, la presentació de notícies sobre menors o en què apareguen menors té reptes especials i, per tant, abans de publicar qualsevol informació és necessari identificar i valorar este risc. Hi ha casos en què la forma de presentació d’informació sobre els xiquets i xiquetes els pot posar en risc de represàlies, càstigs físics o psicològics, quan el xiquet o xiqueta pugua revelar informació sensible o comprometedora, o condicionar el seu futur per encasellar-lo en determinades posicions, situacions vitals o ideologies.

Perquè esta protecció siga realment efectiva ha de fer-se extensible no només al nom i la imatge dels xiquets i xiquetes, sinó també a tot allò que pugua fer-los fàcilment identificables: ús de pseudònims o malnoms, imatges alterades o dades i imatges del context dels xiquets i xiquetes protagonistes de la informació, com ara edat, població, centre d’estudis, nom de familiars, la realització d’una entrevista directa als familiars o a ells mateixos encara que isquen amb els ulls tapats o d’esquena, etc. En definitiva, es

tracta de tindre en consideració el respecte i la protecció al concepte integral d'identitat individual, que va més enllà de pixelar una fotografia o ometre un nom.

Habitualment en els mitjans de comunicació es protegeix la imatge i la identitat dels xiquets i xiquetes, tant en imatges com en informacions. Desafortunadament, però, a vegades això no ocorre quan es fa referència a xiquets estrangers que es troben fora de les fronteres del nostre país, on les lleis que protegeixen la imatge dels xiquets i xiquetes poden ser diferents. És molt habitual l'aprofitament d'imatges de xiquets i xiquetes per a il·lustrar catàstrofes, guerres, fam, abusos, etc. En estos casos també cal garantir la protecció de la imatge i la identitat dels xiquets i xiquetes i, per tant, donar-ne una imatge positiva i d'acord amb els drets dels xiquets i xiquetes que apareixen en la informació.

Pel que fa al possible ús d'imatges especialment impactants, s'ha de valorar amb cura que no posen en risc la seguretat dels xiquets i xiquetes ni que vulneren els seus drets, tal com hem vist en el punt anterior d'esta publicació. A través d'estes estratègies, els professionals dels mitjans de comunicació contribueixen a respectar de forma activa la imatge i la identitat dels xiquets i xiquetes a fi de salvaguardar la imatge pública dels menors i com a mesura de protecció.

Este criteri implica:

- **No incloure la imatge de menors en les notícies en la premsa escrita o televisió quan puguen perjudicar la seua dignitat o produir-los algun perjudici.**
- **Tot i que la notícia siga de caràcter positiu, cal tindre l'autorització expressa dels pares o tutors legals per a incloure qualsevol imatge dels menors (independentment de la nacionalitat, de les circumstàncies, etc.).**
- **En les notícies en què el contingut pot ser dolorós per al menor, no s'han de donar dades de l'entorn que puguen identificar-lo: entrevistes obertes als pares, dades del domicili o de l'escola, etc.**
- **Si els menors viuen en altres països, s'ha de garantir que les imatges s'usen amb un enfocament positiu i respectuós amb la seua dignitat.**

5. Cal comprovar de manera especialment rigorosa la fiabilitat de les fonts

Codi Deontològic Europeu de la Professi3 Periodística. P.4.

“L'emissió de notícies s'ha de fer amb veracitat, a través de les activitats verificadores i comprovadores oportunes i amb imparcialitat en l'exposició, en la descripció i en la narració dels fets. Els rumors no s'han de confondre amb les notícies. Els titulars i enunciats de les notícies han de subratllar tan fidelment com siga possible el contingut dels fets i les dades”¹¹

En el cas de les fonts d'informació que s'usen per a tractar notícies sobre la infància és important verificar de manera especialment rigorosa la legitimitat i credibilitat d'aquells que ens ofereixen informació, com també dels continguts de la notícia. D'altra banda, a l'hora de recórrer a fonts, autoritats i experts en qüestions d'infància és crucial destriar quines són les solucions més apropiades en cada ocasió i, sempre, si tenen la capacitat de representar els xiquets i xiquetes i si vetlen pel respecte dels seus drets o, per contra, defensen interessos que els poden conculcar.

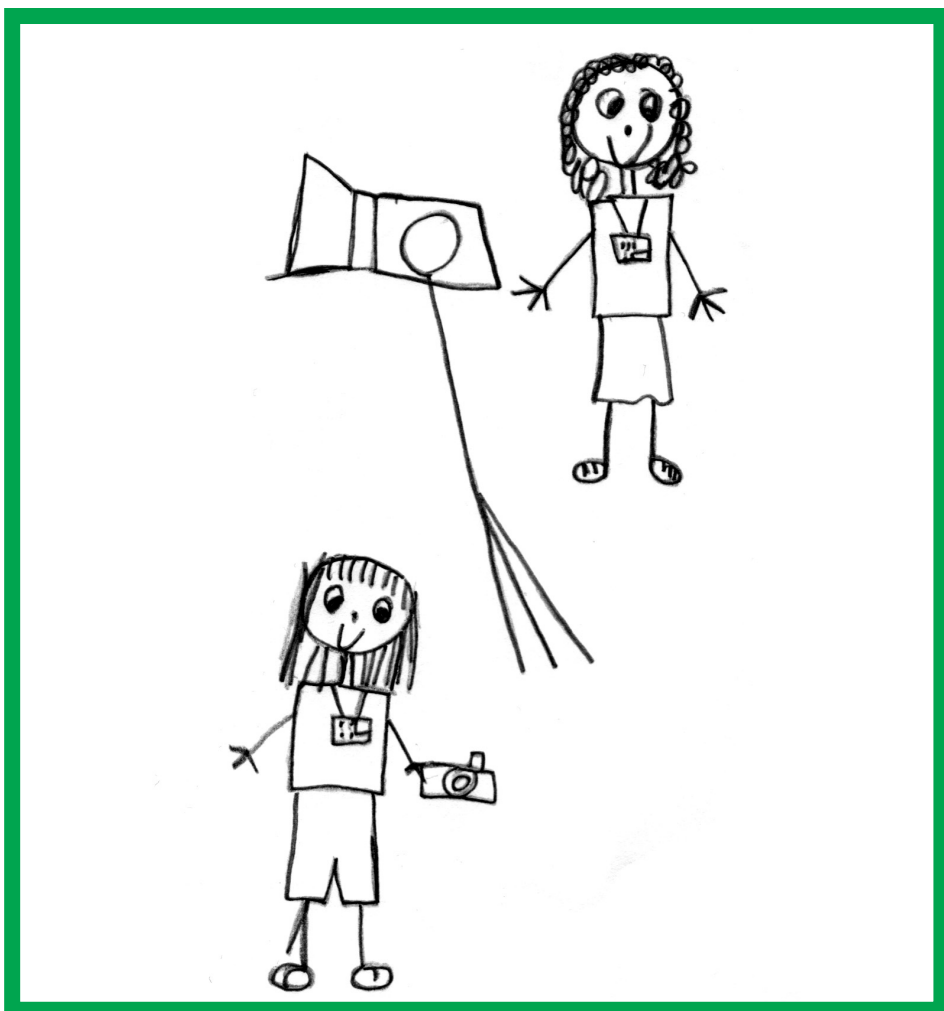
Sovint les veus i els interessos dels xiquets i xiquetes són difoses per terceres persones o institucions que els representen: mares, pares, professors, representants de diverses institucions i serveis públics i altres persones adultes. Per tant, és especialment necessari garantir sempre que estes fonts siguen fiables.

Així mateix, en cas de dubte o necessitat de dades sobre la infància, com també sobre continguts de fons relacionats amb els xiquets i xiquetes i els assumptes que els concernixen, és fonamental aplicar un criteri molt estricte a l'hora de seleccionar les fonts. Cal tindre en compte abans de res la legitimitat de les fonts per a representar els interessos de la infància, la transparència, la solvència, el grau d'experiència i la credibilitat, tant si és una institució pública, una organització de defensa dels drets dels xiquets i xiquetes, una associació, etc.

Per tant, és especialment important ser molt rigorosos amb qualsevol font d'informació sobre la infància i, també, comprovar minuciosament les credencials quan s'obté informació o recórrer a experts o organitzacions. Seguint estes pautes de verificació de fonts ens assegurem de salvaguardar els drets dels xiquets i xiquetes sobre els quals informem, tant si és com a col·lectiu o individualment.

Esta recomanació implica:

- **Verificar les credencials de les organitzacions o persones que aleguen representar els interessos dels xiquets i xiquetes o parlar en nom seu.**
- **Buscar la informació base per a les notícies d'infància en institucions o organitzacions acreditades.**

Sara Pocube Medrano (10 anys)

6. Garantir el dret a la participació dels xiquets i xiquetes en els mitjans de comunicació

Convenció sobre els Drets del Xiquet, Article 12:

"Els estats membres han d'assegurar al xiquet amb capacitat de formar un judici propi el dret a expressar l'opinió en tots els afers que l'afecten. Les opinions del xiquet han de ser tingudes en compte segons l'edat i la maduresa que tinga." ¹²

El dret a participar és un dels principis rectors de la Convenció sobre els Drets del Xiquet i va inclòs explícitament, entre altres drets, en la Llei de Protecció del Menor¹³. Participar implica la llibertat de poder manifestar l'opinió i de ser tinguts en compte en qualsevol procés o decisió que els afecte.

Tal com fa poc ha assenyalat el Comitè dels Drets del Xiquet, els mitjans de comunicació tenen un paper molt important per a la promoció d'este dret. Tant, que seria recomanable que dedicaren més recursos a la inclusió dels xiquets i xiquetes en el desenvolupament de programes i en la creació d'oportunitats perquè els xiquets i xiquetes desenvolupen i lideren iniciatives sobre els seus propis drets.

No obstant això, els drets de participació no sempre es complixen, ni en l'àmbit social ni en els mitjans de comunicació. Molt sovint, quan apareixen en els mitjans, els xiquets i xiquetes tenen un paper simbòlic o, fins i tot, esbiaixat. Hi ha molts exemples d'esta classe de tractament de la infància: sovint es dóna cobertura a processos judicials vinculats a persones adultes en què els fills s'usen com a arguments a favor o en contra dels interessos de l'adult, i no es té en compte el dret d'eixe xiquet o xiqueta a triar si vol o no vol que la seua vida tinga una dimensió pública. Així mateix, és habitual la difusió de fotografies de polítics o d'altres adults acompanyats de xiquets o xiquetes sense que ells hagen decidit participar en eixa promoció o difusió.

Malgrat que la creença generalitzada és que els xiquets i xiquetes han de rebre una consideració i atenció especial de la societat, poques vegades açò equival a incloure activament els xiquets i xiquetes com a protagonistes principals d'eixe procés. Tampoc en els mitjans de comunicació no s'incorpora esta classe de processos participatius per als xiquets i xiquetes, encara que

els xiquets i xiquetes tinguen dret a la publicació i difusió de les seues opinions, tal com diu la Llei de Protecció del Menor ¹⁴.

El fet que els professionals dels mitjans de comunicació adopten un posicionament informatiu basat en el compliment del dret de participació que tenen els xiquets i xiquetes pot contribuir de manera significativa a un canvi en esta percepció social, en què els xiquets i xiquetes assumisquen a poc a poc un rol més protagonista com a actors, com a ciutadans i com a persones amb drets i no com a simples objectes de protecció.

Açò adquirix encara més importància quan elaborem una notícia protagonitzada per un xiquet o xiqueta. En este cas és important garantir que puguen expressar l'opinió i que la tindrem en compte. Participació també implica respectar la decisió d'un xiquet o xiqueta a no opinar, o a no aparèixer en una notícia, com també a tindre en compte el que pensa sobre el contingut o l'enfocament de la notícia. Els xiquets i xiquetes, com hem vist més amunt, tenen dret a participar i a opinar.

Finalment, és fonamental tractar la participació de la infància en els mitjans de manera respectuosa, igual com ho faríem amb l'opinió d'un adult. Assolir que la societat aprenga a escoltar i valorar l'opinió dels xiquets i xiquetes, que reconega el paper que té en la societat, és un gran repte en què els mitjans de comunicació poden fer un paper fonamental.

Este criteri implica:

- **Respectar el dret del menor a negar-se expressament a eixir en un mitjà de comunicació.**
- **Ser especialment rigorosos en la fidelitat de la reproducció de les declaracions dels xiquets i xiquetes.**
- **Incloure processos de participació infantil en el disseny de continguts dels mitjans de comunicació (horari infantil, guions de sèries i de dibuixos, etc.).**
- **Donar visibilitat a iniciatives liderades per xiquets i xiquetes.**

7. Promoure el rol dels mitjans de comunicació com a agent de sensibilització social

Convenció sobre els Drets del Xiquet, Article 17:

“Els estats membres reconeixen la importància de la funció dels mitjans de comunicació i han de vetlar perquè el xiquet tinga accés a informació i material informatiu procedent de diverses fonts nacionals i internacionals, especialment la informació que té per finalitat promoure el seu benestar social, espiritual i moral, i la salut física i mental” i cal encoratjar els mitjans de comunicació a difondre informació i materials informatius que siguin beneficiosos socialment i culturalment per al xiquet d’acord amb l’esperit de l’article 29.”¹⁵

En la societat actual és innegable que els mitjans de comunicació influïxen de manera molt destacada en l’educació dels xiquets i xiquetes. Això requerix que els mitjans de comunicació tinguen en compte el rol que ocupen en l’educació infantil i que l’exercisquen de manera responsable. Este és precisament l’objectiu de l’article 17 de la Convenció sobre els Drets del Xiquet que s’esmenta a la part de dalt. A més, l’article 29 ens orienta sobre el contingut adequat per a complir esta responsabilitat educativa. Este paper d’educadors dels xiquets i xiquetes que s’atorga als mitjans de comunicació es reforça més encara en la legislació espanyola¹⁶.

Els xiquets i xiquetes construïxen moltes representacions del món a partir dels continguts dels mitjans de comunicació, no solament aprenent i accedint a la informació, sinó també aprenent pràctiques socials que van assumint com a comportaments quotidians en la vida diària. Per tant, els mitjans de comunicació no són únicament instruments d’oci, sinó també d’aprenentatge.¹⁷

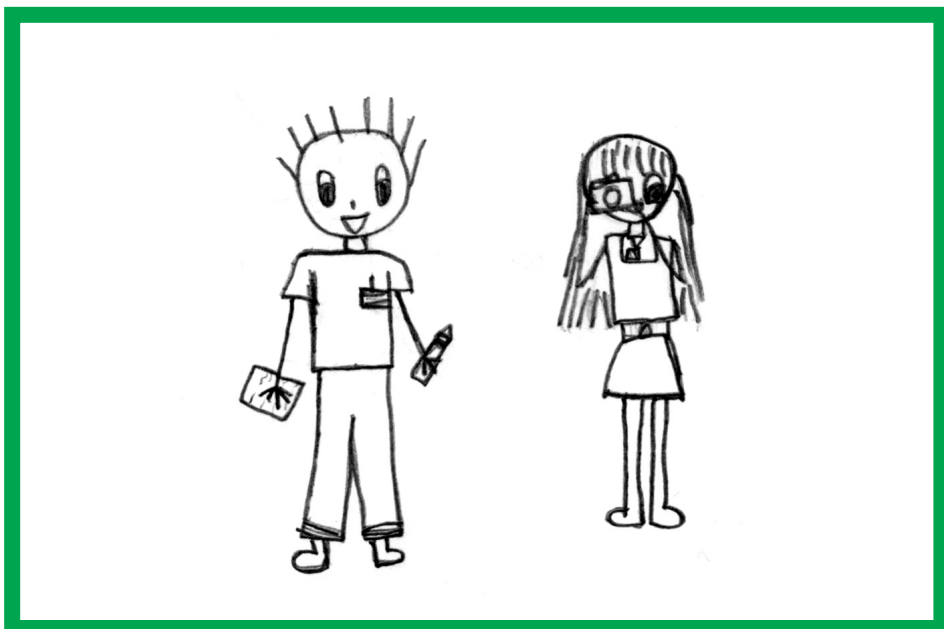
Per això els mitjans de comunicació tenen també una gran importància com a agents de socialització i poden contribuir enormement a la creació de societats més justes i equitatives.

Este objectiu pot anar assolint-se si s’inclou entre els criteris de selecció i d’elaboració de notícies el criteri educatiu i d’adequació al públic i horari infantil, de manera que garantim l’accés dels xiquets i xiquetes a informació positiva, crítica i plural.

Això pot modificar positivament la naturalesa i l'estil del material informatiu, de manera que siga adequat per a una part substancial del públic dels mitjans de comunicació: la infància.

Esta recomanació implica:

- **Ser conscients del paper actiu com a agent educador en la selecció de continguts i en l'enfocament que es dóna a les notícies en els mitjans de comunicació més pròxims als xiquets i xiquetes.**
- **Contribuir a una visió positiva i constructiva de la infància com a col·lectiu davant la societat.**
- **Reflectir de manera activa i amb enfocament positiu els problemes que afecten la infància.**

Patricia Piuca Pérez (10 anys)

8. Garantir la protecció dels xiquets i xiquetes en els mitjans de comunicació

Convenció sobre els Drets del Xiquet, Article 4:

*“Els estats membres han d'adoptar totes les mesures legislatives, administratives i d'altres tipus a fi de fer efectius els drets reconeguts en la Convenció. [...] tant com els ho permeten els seus recursos.”*¹⁸

El govern ha de ser qui garantisca el ple compliment dels drets de tots els xiquets i xiquetes, segons l'article 2 de la Convenció sobre Drets del Xiquet, com ja hem vist en el primer punt d'esta publicació. Açò es complementa amb l'article 4 de la Convenció, en què s'afirma que el govern ha de dedicar tots els recursos fins al màxim de la seua capacitat perquè els drets es complisquen¹⁹. En este sentit, el mateix Comité dels Drets del Xiquet va declarar que els professionals dels mitjans de comunicació poden tindre un rol importantíssim no sols a l'hora de promocionar i protegir els drets fonamentals dels xiquets i xiquetes, sinó també a l'hora de denunciar les possibles vulneracions dels drets²⁰.

Segons el principi de coresponsabilitat dels drets humans, i especialment dels drets dels xiquets i xiquetes, tots compartim, des dels espais respectius en la societat, la responsabilitat que els drets es complisquen. Açò és especialment important en el cas dels professionals dels mitjans de comunicació perquè la seua tasca té àmplia difusió i influència, i per la capacitat que tenen de modificar comportaments i actituds que poden conculcar els drets dels xiquets i xiquetes o perjudicar-los.

Lamentablement, cada dia veiem que els drets dels xiquets i xiquetes no es respecten en moltes situacions en la nostra societat. Els professionals dels mitjans de comunicació poden tindre un doble paper rellevant en esta situació. D'una banda, ells mateixos tenen la responsabilitat de respectar els drets dels xiquets i xiquetes en l'exercici diari de la seua faena, tal com hem vist en els punts anteriors. I d'altra banda, a causa del potencial transformador de les informacions que difonen, es troben en una posició immillorable per a contribuir a fer que els drets es complisquen si mantenen una actitud vigilant i denuncien les violacions dels drets dels xiquets i xiquetes o els possibles intents d'ocultar-les.

Així mateix, cal que ens basem en fonts fiables, com s'explica en el punt 5, sobre les violacions dels drets de la infància. El Comité dels Drets del Xiquet

i els documents que periòdicament difon constitueixen una eina fiable per a donar suport als drets i aprofundir a l'hora de denunciar les violacions dels drets de la infància.

Esta recomanació implica:

- **Aplicar l'enfocament de drets del xiquet a les notícies sobre infància en els mitjans de comunicació.**
- **No delegar en altres institucions la parcel·la de responsabilitat sobre la protecció dels xiquets i xiquetes que correspon als mitjans de comunicació, als professionals, als propietaris i als directors.**
- **Denunciar les violacions de drets del xiquet que es coneixen i els intents d'ocultar-les.**

Carla Pinto Colque (10 anys)

Notes

¹Convenció sobre els Drets del Xiquet., Assemblea General de les Nacions Unides, Resolució 44/25. Nova York, 1989

²Repte d'Oslo. Govern de Noruega i UNICEF. Oslo 1999

³Pla estratègic nacional d'infància i adolescència 2006-2009. Objectiu núm. 5. Ministeri de Treball i Afers Socials-Observatori d'Infància, Madrid, 2005

⁴Committee on the rights of the child. 13 session. General Debate "The Child and the Media", 1996

⁵Convenció sobre els Drets del Xiquet. Op cit

⁶Convenció sobre els Drets del Xiquet. Op cit

⁷Un món apropiat per als xiquets és el document de les Nacions Unides que descriu les promeses fetes pels governs i mostra com s'obtindran els recursos necessaris i com se'n farà el seguiment a fi d'assegurar-ne el compliment fins al 2012. Un món apropiat per als xiquets conté 21 metes en pro de la infància que corresponen a les quatre esferes d'acció prioritàries: la promoció d'una vida sana, l'accés a educació de qualitat per a tots, protegir els xiquets dels maltractaments, l'explotació i la violència, i la lluita contra el VIH/sida. Este document ha sigut aprovat per 180 països.

Informe del Comité Especial Plenari del vigésim quint període extraordinari de sessions de la Assemblea General. Documents Oficials. Suplement No. 3 (A/S-25/7/Rev.1). *Un món apropiat per als infants*, declaració del punt 7.1.: "instem tots els membres de la societat a (...) situar els infants sempre primer. En totes les mesures relatives als infants s'ha de donar prioritat als interessos superiors dels infants". .

⁸Convenció sobre els Drets del Xiquet. Op cit

⁹Convenció sobre els Drets del Xiquet. Op cit

¹⁰Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de Protecció Jurídica del Menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei de Enjuiciament Civil.

¹¹Núñez Encabo, Manuel (Ponente y redactor). *Codi deontològic europeu de la*

professió periodística, Estrasburgo, 1993

¹²Convenció sobre els Drets del Xiquet. Op cit

¹³Llei Orgànica 1/1996. Op cit. Art 7-1. "Els menors tenen dret a participar plenament en la vida social, cultural, artística i recreativa de l'entorn, com també a una incorporació progressiva a la ciutadania activa. Els poders públics han de promoure la constitució d'òrgans de participació dels menors i de les organitzacions socials d'infància."

¹⁴Llei Orgànica 1/1996. Op.cit. Art 8-2.

¹⁵Convenció sobre els Drets del Xiquet. Op cit

¹⁶Llei Orgànica 1/1996. Op cit Artículo 5-3

¹⁷VV.AA., *Declaració de Madrid: Educació i mitjans de comunicació "La badia dels cinc vents"*. UNESCO, FAPA Giner de los Ríos, Observatori Europeu de la Televisió Infantil (OETI) i Plataforma d'Organitzacions de la Infància (POI). 2005: "Els mitjans de comunicació són instruments d'oci, d'entreteniment i d'aprenentatge (...) per als xiquets espanyols.

¹⁸Convenció sobre els Drets del Xiquet. Op cit

¹⁹Convenció sobre els Drets del Xiquet. Op cit

²⁰Committee on the rights of the child. Op cit : "igual que en el cas dels drets humans en general, la premsa i altres mitjans de comunicació tenen funcions essencials que han de complir en la promoció i protecció dels drets fonamentals del xiquet i en la posada en pràctica dels principis i les normes de la Convenció. El Comité també afirma que els mitjans de comunicació poden tindre un paper decisiu en la vigilància del compliment dels drets del xiquet"

Annex de recursos online

Comitè dels Drets del Xiquet

Web del Comitè dels Drets del Xiquet de Nacions Unides, amb documentació completa sobre l'aplicació i seguiment de la Convenció sobre els Drets del Xiquet en tots els Estats part. Inclou la pròpia Convenció i els seus protocols facultatius.

www2.ohchr.org/spanish/bodies/crc/index.htm

Save the Children Espanya

www.savethechildren.es

Aliança Internacional Save the Children

www.savethechildren.net

UNICEF Comité Espanyol

www.unicef.org

Web de UNICEF sobre la infància i els mitjans

Inclou recursos i enllaços útils per a periodistes. En anglès.

www.unicef.org/magic/users/media.htm

Principis ètics de UNICEF

Principis ètics generals per a informar sobre la infància, segons el criteri de respecte als drets de la infància de UNICEF.

<http://www.unicef.org/spanish/media/index.html>

Recomanacions del Govern Espanyol

Codi d'autorregulació sobre continguts televisius i infància del Ministeri de la Presidència del Govern Espanyol.

www.tvinfancia.es

Treball Infantil

Manual de la OIT per a periodistes sobre com informar de manera ètica sobre treball infantil.

www.white.oit.org.pe/ipec/documentos/libroperiodistas.pdf

Federació Internacional de Periodistes

Codi d'autorregulació de la Federació Internacional de Periodistes per a informar sobre la infància des del respecte als seus drets. En anglès.

www.ifj.org/en/articles/childrens-rights-and-media-guidelines-and-principles-for-reporting-on-issues-involving-children

Regulacions de la BBC sobre la infància

Recomanacions i principis ètics per al tractament informatiu de la infància de la BBC. Ofereix recursos específics sobre continguts, protecció, contribucions dels infants, etc. En anglès.

www.bbc.co.uk/guidelines/editorialguidelines/edguide/children/childreeditori.shtml

Entrevistes a xiquets i xiquetes

Recomanacions de la Xarxa d'Informació sobre Drets d'Infància per a realitzar entrevistes a infants protegint els seus drets. En anglès.

www.crin.org/resources/infoDetail.asp?ID=5572

Codi Deontològic Europeu

Codi deontològic de la professió periodística elaborat des de la Comissió Europea.

www.europarl.europa.eu

Declaració de Madrid

Enllaç a la Declaració de Madrid, document de consideracions i peticions sobre la vinculació entre educació i mitjans de comunicació.

www.declaraciondemadrid.org

Codi de conducta de les ONGDs

Codi d'autorregulació desenvolupat per la Coordinadora de ONGDs d'Espanya.

www.coordinadoraongd.org/uploads/descargas/Codigo_de_conducta_2008_1.pdf

Repte d'Oslo

Text consensuat a Oslo en 1999 sobre situació dels drets de la infància i la seua relació amb els mitjans de comunicació del món, deu anys després de l'aprovació de la Convenció sobre els Drets del Xiquet.

www.comminit.com/en/node/150431

Bibliografía

Chailley, Maguy. *Jeunes téléspectateurs en maternelle*. Hachette, París, 1997

Convención sobre los Derechos del Niño, Asamblea General de NN.UU resolución 44/25. Nueva York, 1989

www2.ohchr.org/spanish/law/crc.htm

Committee on the rights of the child. 13 session. General Debate "The Child and the Media", 1996

[www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/\(Symbol\)/CRC.C.SR.336.Sp?Opendocument](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/(Symbol)/CRC.C.SR.336.Sp?Opendocument)

Committee on the rights of the child. 51 session. General Comment No. 12. "The right of the child to be heard", 2009

www2.ohchr.org/english/bodies/crc

Desafío de Oslo. Gov. Noruega y UNICEF. Oslo 1999

www.comminit.com/en/node/150431

Ferrando, Gilda, "La filiazione, note introduttive", en VV.AA., *Il nuovo diritto di famiglia*. Zanichelli, Bologna, 2007

Hart, R. *Children's Participation: From Tokenism to Citizenship*. Innocenti International Child Development Centre, UNICEF, Florencia, 1992

Informe del Comité Especial Plenario del vigésimo quinto período extraordinario de sesiones de la Asamblea General. Documentos Oficiales. Suplemento No. 3 (A/S-25/7/Rev.1). NN.UU., Nueva York, 2002

www.unicef.org/spanish/specialsession/documentation/documents/A-S27-19-Rev1S.doc

Informe del Comité Especial Plenario del vigésimo séptimo período extraordinario de sesiones de la Asamblea General. Documentos Oficiales. Suplemento No. 3 (A/S-27/19/Rev.1). NN.UU., Nueva York, 2002

www.unicef.org/spanish/specialsession/documentation/documents/A-S27-19-Rev1S.doc

Kapuscinski, Ryszard. *Los cínicos no sirven para este oficio. Sobre el buen periodismo*. Anagrama, Barcelona, 2002

Ley Orgánica 1/1996, de 15 de enero, de Protección Jurídica del Menor, de modificación parcial del Código Civil y de la Ley de Enjuiciamiento Civil.
www.boe.es/aeboe/consultas/bases_datos/doc

Núñez Encabo, Manuel (Ponente y redactor). *Código Deontológico Europeo de la Profesión Periodística*, Estrasburgo, 1993
www.europarl.europa.eu/

McCrum, S y Hughes, L. *Interviewing Children. A Guide for Journalists and Others*. Save the Children Found, Londres, 1998.

Plan Estratégico Nacional de Infancia y Adolescencia 2006-2009. Ministerio de Trabajo y asuntos Sociales, Observatorio de Infancia, Madrid, 2005
www.oei.es/quipu/espana/plan2006_2009.pdf

Morduchowicz, Roxana. "Los medios de comunicación y la educación: un binomio posible". *Revista Iberoamericana de Educación*. Organización de Estados Iberoamericanos (OEI). N° 26. 2001.

VV.AA., *Declaración de Madrid: Educación y Medios de Comunicación "La Bahía de los Cinco Vientos"*. UNESCO, FAPA Giner de los Ríos, Observatorio Europeo de la Televisión Infantil (OETI) y Plataforma de Organizaciones de la Infancia (POI), Madrid, 2005
www.declaraciondemadrid.org/

VV.AA. *Imagen de la Infancia en los medios masivos de comunicación de Paraguay*. UNICEF. Asunción. 2005

VV.AA. *La Infancia en el País de los Espejos*. Save the Children Suecia. Lima, 2002

VV.AA. *Medios de comunicación y protección de la infancia en contexto de crisis humanitarias*. Save the Children España. Sevilla 2009.
www.savethechildren.es/ver_doc.pho?id=82